

Sändlista

Ert tjänsteställe, handläggare
JustitiedepartementetErt datum
2017-05-23Er beteckning
Ju2017/033997/L4Vårt tjänsteställe, handläggare
HKV LEDS CIO, Leif Östgaard,
08-788 75 00, leif.ostgaard@mil.se

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Försvarmaktens svar på remiss av betänkandet Informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster (SOU 2017:36)

Svar före

Försvarmakten konstaterar att Försvarmakten inte kommer att omfattas av lagstiftningen som föreslås i betänkandet.

Försvarmakten har identifierat fyra områden för synpunkter vari myndigheten föreslår förändring av författningsförslagen avseende incidentrapportering samt underrättelser till Försvarmakten och Säkerhetspolisen, därutöver har Försvarmakten synpunkter på hantering av sekretess samt gränsdragning mot totalförsvaret och verksamhet som påverkar Sveriges säkerhet.

Tillämpningsområdet för föreslagen lagstiftning

Av utredningens lagförslag framgår att lagstiftningen inte ska tillämpas på verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet. Som exempel på sådan verksamhet nämns i betänkandet verksamhet som regleras i säkerhetsskyddslagen (1996:627) och säkerhetsskyddsförordningen (1996:633) [jfr. sid. 95, 287]. Denna avgränsning speglar även artikel 1.6 i NIS-direktivet¹ som anger att direktivet inte påverkar medlemsstaternas åtgärder för att skydda sina väsentliga statliga funktioner, särskilt för att skydda den nationella säkerheten, inklusive åtgärder för skydd av information vars avslöjande medlemsstaterna anser strida mot sina väsentliga säkerhetsintressen. Detta framgår även i avgränsningen i kommittédirektivet som anger att försvarsmyndigheterna och försvarsindustrin inte ska omfattas av den kommande lagstiftningen.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/1148 av den 6 juli 2016 om åtgärder för en hög gemensam nivå på säkerhet i nätverks- och informationssystem i hela unionen.

(ÖST)

Flera av områdena som direktivet reglerar – energi, transport, hälso- och sjukvård samt leverans och distribution av dricksvatten – innefattar emellertid funktioner som är en del av totalförsvaret och som därmed är av betydelse för Sveriges säkerhet. I diskussionen kring lagens tillämpningsområde saknar Försvarsmakten en analys rörande gränsdragningen mellan totalförsvaret och samhällsviktig verksamhet i övrigt. En sådan analys skulle kunna bidra till att klargöra vilken verksamhet som faller utanför lagens tillämpningsområde, t.ex. sådan verksamhet där systemen inte behandlar hemliga uppgifter enligt nuvarande säkerhetsskyddslagstiftning men där en incident ändå kan påverka Sveriges säkerhet.

Försvarsmakten instämmer i den föreslagna avgränsningen av lagens tillämpningsområde men vill framhålla att tillämpningsområdet för nuvarande säkerhetsskyddslagstiftning inte ensamt kan anses utgöra det undantagna området enligt 6 § (Sveriges säkerhet). Säkerhetsskyddslagstiftningen omfattar exempelvis inte system som inte innehåller hemliga uppgifter men vars funktion eller tillgänglighet är av avgörande betydelse för totalförsvaret eller det militära försvaret. Värt att nämna är att i betänkandet *En ny säkerhetsskyddslag* (SOU 2015:25) föreslås ett bredare tillämpningsområde som innebär att sådana system kommer att omfattas av den nya säkerhetsskyddslagen.

Incidentrapportering

Även incidenter som inte fått en omedelbar effekt på kontinuiteten i de berörda tjänsterna, men som kan leda till en sådan inverkan, bör omfattas av kravet på rapportering. Detta för att sådana incidenter kan ge kunskap som kan bidra till att förebygga framtida allvarigare händelser. För att med säkerhet fånga alla de incidenter som *kan få* en betydande inverkan på kontinuiteten av tjänsten föreslår Försvarsmakten att *har* byts ut till *kan få* i första stycket, första meningen i respektive 16 § och 19 § i förslaget till *lag om informationssäkerhet för vissa tillhandahållare av samhällsviktiga tjänster och digitala tjänster*. Försvarsmakten föreslår alltså istället följande lydelse:

16 § första stycket första meningen

”Leverantörer av samhällsviktiga tjänster ska utan onödigt dröjsmål rapportera incidenter som *kan få* en betydande inverkan på kontinuiteten i den samhällsviktiga tjänst som de tillhandahåller.”

19 § första stycket första meningen

”Leverantörer av digitala tjänster ska utan onödigt dröjsmål rapportera incidenter som *kan få* en avsevärd inverkan på tillhandahållandet av en internetbaserad marknadsplats, internetbaserad sökmotor eller molntjänst som de erbjuder inom unionen.”

Underrättelse till Försvarsmakten och Säkerhetspolisen

Verksamhet som är kopplad till Sveriges säkerhet är undantagen från den föreslagna lagstiftningens tillämpningsområde. Med hänsyn till att flera aktörer – bl.a. tjänsteleverantörer inom totalförsvaret – är en del av de sektorer som omfattas av den föreslagna lagstiftningen kan tillsynsmyndigheterna eller Myndigheten för samhällsskydd och beredskap komma att få

kännedom om information som är av betydelse för Sveriges säkerhet inom ramen för incidentrapporteringen, tillsynen eller rådgivningen. Det kan t.ex. röra sig om incidenter som felaktigt rapporterats enligt den i betänkandet föreslagna lagstiftningen i stället för enligt säkerhetsskyddsförordningen [jfr. sid. 262]. Även uppgifter som var för sig inte rör Sveriges säkerhet kan sammantaget, som aggregerad information, utgöra en ny uppgift som avser Sveriges säkerhet. För att de myndigheter som har tillsyn över säkerhetsskyddet – de myndigheter som samtidigt har till uppgift att säkerställa skyddet för Sveriges säkerhet – ska få del av sådana uppgifter, bör den föreslagna förordningen kompletteras med bestämmelser med uppgiftsskyldighet för tillsynsmyndigheterna och CSIRT-enheten.

Försvarsmakten föreslår alltså en ny 6 punkt respektive ny 8 punkt i förslaget till 6 § respektive 8 § i *förordningen om informationssäkerhet för vissa tillhandahållare av samhällsviktiga tjänster och digitala tjänster* enligt följande.

Förslag: 6 § 6 punkt

”Lämna upplysning till Försvarsmakten och Säkerhetspolisen om förhållanden som framkommit inom ramen för tillsynen som kan vara av betydelse för Sveriges säkerhet.”

Förslag: 8 § 8 punkt

”Lämna upplysning till Försvarsmakten och Säkerhetspolisen om förhållanden som framkommit inom ramen för incidentrapporteringen som kan vara av betydelse för Sveriges säkerhet.”

Sekretess

Försvarsmakten delar den uppfattning som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap givit uttryck för i betänkandet att avsaknaden av garantier för sekretessen kan utgöra ett starkt hinder mot att rapportera incidenter och menar att det av detta skäl kan finnas anledning för lagstiftaren att överväga ett starkare sekretesskydd för incidentrapporterna än det nuvarande i 18 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Försvarsmakten instämmer i betänkandets bedömning att tillsynsrapporterna ska kvarstanna vid respektive tillsynsmyndighet och att det vore olämpligt att samla samtliga tillsynsrapporter vid en myndighet [jfr. sid. 175 f.]. Genom att samla stora volymer av detaljerad samhällsviktig information kan risken öka för att en angripare kommer över hela informationsmängden. Att lagra informationen hos flera myndigheter riskerar också att skapa nya sårbarheter för hot utifrån.

Betänkandet föreslår i den föreslagna lagens 8 § att den som är ansvarig för en tjänst ska undersöka om tillhandahållandet av tjänsten är beroende av nätverk eller informationssystem och om incidenten skulle medföra en betydande störning vid tillhandahållandet av tjänsten samt att denna undersökning ska dokumenteras [se sid. 112-114]. Med anledning av de faktorer som ska beaktas vid undersökningen kan den information som framkommer av undersökningen vara av känslig karaktär. Det framgår inte i betänkandet hur dokumentationen

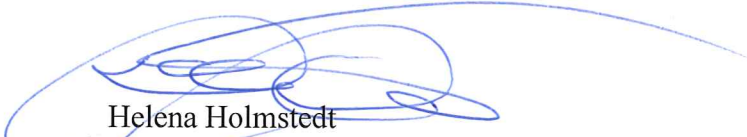
ska gå till eller var den ska lagras. Försvarsmaktens uppfattning är att detta borde tydliggöras. Enligt samma resonemang som för tillsynsrapporterna ovan kan en samlad dokumentation med undersökningar från samtliga leverantörer av samhällsviktiga tjänster på en plats öka riskerna för röjande av informationen. Försvarsmakten menar att det mot denna bakgrund vore olämpligt att samla samtliga undersökningsrapporter hos en myndighet. Värt att framhålla är även att en samlad förteckning över samhällsviktiga och digitala tjänster sannolikt omfattas av försvarssekretess enligt 15 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen.

Ärendets beredning

I beredningen av detta ärende har deltagit försvarsjurist Anna Saarikoski, it-säkerhetsstrateg Jan Wünsche, analytiker Helena Holmqvist, handläggare Monika Vestelind och stf. avdelningschef Mia Arblom.

-o0o-

Detta remissvar har beslutats av stf. chef för Ledningsstaben Helena Holmstedt. I den slutliga handläggningen har dessutom kommandörkapten Stefan Thim deltagit och som föredragande kommandörkapten Leif Östgaard.

Helena Holmstedt
Ställföreträdande chef för Ledningsstaben

Leif Östgaard

Sändlista

Justitiedepartementet

För kännedom

Försvarsdepartementet

För kännedom inom HKV

GD

LEDS JUR

LEDS CIO

LEDS INRI

MUST